N°. 57. 1845.

BREDASCHE COURANT.

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Donderdag 15 Mei.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 11den Mei.

Berigten uit St. Petersburg melden, dat Z. M. de Keizer terstond na het Pinksterfeest eene groote inspectie-reis door de verschillende gouvernementen zou ondernemen, die zich tot aan de uiterste zuidelijke grenzen uitstrekken en tot het laatst van Junij duren zoude.

— Van de russische grenzen ontvangt men bij voortduring allerbedroevendste berigten nopens de ellende die er in de westelijke gouvernementen, de Oostzee-provinciën niet uitgezonderd, heerscht. De oogst van het verleden jaar is zeer slecht uitgevallen, de lange winter heeft den nood vermeerderd, en thans komt daarbij sterfte onder het vee, ten gevolge van het slechte voedsel. De regering doet al het mogelijke om hulp te verleenen, maar met weinig vrucht.

— Uit Hamburg schrijft men dat het plan van den heer *Sloman*, die voor de liefhebbers de gelegenheid opengesteld heeft, om met een handelsvaartuig eene reis rondom de wereld te doen, wegens gebrek aan genoegzame deelneming, dit jaar ten minste geen voortgang zal hebben.

— De commissie tot ontvangst van de giften ten behoeve van Hamburg's ingezetenen bij den verschrikkelijken brand in 1842, heeft dezer dagen hare slotrekening afgelegd. De gezamentlijke ontvangsten uit alle oorden der wereld, hebben de som van 6,089,756 mark ct. bedragen.

— Volgens berigten uit Warschau, van het laatst der vorige maand, waren daar eenige nieuwe korpsen troepen aangekomen; over het algemeen scheen in het Koningrijk aanzienlijke veranderingen van garnizoenen onder de troepen plaats te hebben. Te Warschau zelve was alles rustig, en hoorde men weinig van de in Duitsche en Fransche dagbladen zoo dikwijls herhaalde ongeregeldheden en inhechtenisnemingen. Even zoo wist men van de versterking van Kalisch op de plaats zelve niets met zekerheid.

— De graaf *von Münch-Bellinghausen* is uit Weenen alhier aangekomen, en heeft reeds in de zitting der Bondsvergadering het voorzitterschap bekleed. Naar men verneemt, is daarbij de zaak der Duitsch-Katholijke kerk ter sprake gekomen. Van het verhandelde is echter tot dusver niets met eenige zekerheid bekend.

— In berigten uit Zwitserland wordt verzekerd, dat de stappen van verschillende zijden bij de regering van Lucern gedaan, om de intrekking van het dekreet, hetwelk de Jesuiten met het onderwijs belast, te verwerven, geen gevolg hebben gehad; integendeel scheen men in Lucern meer dan ooit besloten om dat dekreet, hetwelk reeds zulke ernstige gevolgen voor het eedgenootschap had gehad, spoedig en volledig ten uitvoer te leggen. De plannen voor den bouw van het nieuwe priester-seminarium, hetwelk den Jesuiten bij hunne komst moet overgegeven worden, waren uitgewerkt en ter goedkeuring naar het Jesuiten-collegie te Freiburg gezonden, waarna men terstond met den bouw zou aanvangen; een aanzienlijk gedeelte van de door de kantons, wier burgers tot de in Lucern getrokken vrijkorpsen behoorden en die gevangen genomen zijn, betaalde losprijzen, zijn tot de kosten van gemeld gesticht bestemd. De hoofden der Jesuiten hebben voorts, naar men verneemt, insgelijks geweigerd vrijwillig afstand te doen van de beroeping hunner congregatie naar Lucern; zelfs wil men dat een aantal der in Frankrijk aanwezige niet-Fransche Jesuiten naar Zwitserland zullen komen.

De toekomst in Zwitserland is overigens donker. Wel is de vrede gesloten, zijn de losprijzen betaald, de gevangenen naar hunne haardsteden teruggekeerd, maar van dag tot dag blijkt het duidelijker, dat die vrede alleen uiterlijk is, en de driften onder de ligte asch die haar bedekt, blijven voortgloeijen. De radicale democraten der liberale kantons, hebben, hoe zwaar ook hunne jongste nederlaag geweest is, hunne even onverstandige als misdadige plans nog niet opgegeven, en zouden zelfs bedacht zijn om nieuwe vrijkorpsen op te rigten. Men kan intusschen wel aannemen dat er nog een geruimen tijd zal aanloopen eer zij openlijk het hoofd weder durven opsteken.

De geneesheer *Steiger* uit Lucern, die bij den inval van 31 Maart een der aanvoerders van de vrijkorpsen geweest en toen gevangen genomen is, is den 3den dezer door de criminele regtbank veroordeeld om doodgeschoten te worden. Volgens berigten uit Zürich van den 7den, had het opperste geregtshof dit tegen den heer *Steiger* uitgesproken doodvonnis bekrachtigd. Men hoopte echter dat de groote raad den veroordeelde zou begenadigen. Het eedgenootschappelijk bewind had uit Zürich een zijner leden afgezonden, om bij de regering van Lucern er op aan te dringen, dat noch dit vonnis, noch eenig verder doodvonnis, hetwelk mogt worden uitgesproken, zou worden ten uitvoer gelegd. Ook de tusschenkomst der vreemde gezanten zou, naar men hoopte, medewerken om zulks te beletten.

— Volgens brieven uit Lucern van den 7den Mei, was er een vrij levendig verschil tusschen de regering van dat kanton en die van Uri en Unterwalden ontstaan, ter zake van de verdeeling der aanzienlijke sommen, welke Lucern als losprijs voor de gevangenen ontvangen heeft. Die beide kleine kantons beweerden, niet zonder eenigen grond, dat zonder hunne hulp, de Lucerner regering hoogstwaarschijnlijk zou omvergeworpen zijn, en dat zij derhalve op een groot aandeel der gelden regt hebben, die thans aan de staatskas van Lucern toegevloeid zijn, welke laatste echter weigerde aan dit verlangen te voldoen.

— Uit Athene wordt van den 21 April gemeld, dat ook in de provinciën pogingen aangewend zijn, om, bij gelegenheid van de laatste viering der revolutiefeesten, de rust te verstoren, maar dat zulks alom verhinderd is. Op Hydra, te Patras en te Missolonghi waren in de laatste dagen 1125 vaten buskruid, naar alle waarschijnlijkheid bestemd, om bij het uitbreken der beraamde omwenteling gebruikt te worden, ontdekt en in beslag genomen. — De bevolking van Athene bestaat, volgens eene dezer dagen gedane telling, uit 26,288 personen, waaronder ruim 5000 vreemdelingen en Grieken uit andere provinciën.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 14den Mei.

HH. MM. de Koning en de Koningin, benevens de verdere leden van het Koninklijk geslacht, zijn gisteren namiddag uit de residentie naar Amsterdam vertrokken.

Ten half vijf ure zijn HH. MM. benevens de verdere leden van het Koninklijk Gezin en een talrijk gevolg aan het paleis afgestapt. Dadelijk na hunne komst verschenen HH. MM. op het balcon, waar Hoogstdezelve door de talrijk vergaderde menigte met herhaalde vreugdekreten begroet werden.

Heden morgen zal de plegtige opening van den Rijnspoorweg tot Arnhem plaats hebben. Het hof zal die feesten bijwonen en tegen den middag in de hoofdstad terugkeeren, om des avonds den Hollandschen schouwburg te bezoeken.

— Bij besluit van den 9den Mei jl., n°. 57, heeft Zijne Majesteit benoemd tot secretaris voor de kamer van koophandel en fabrijken te Breda, den heer mr. *P. J. J. Hollingérus Pijpers.*

— Bij besluit van den 10den Mei jl., n°. 56, heeft Zijne Majesteit, ter vervanging van wijlen den baron *van Lijnden van Hemmen*, tot lid van het collegie van curatoren der hoogeschool te Leiden benoemd, mr. *H. J.* baron *van Doorn van Westcapelle*, minister van Staat, vice-president van den raad van State en grootmeester van het Huis des Konings.

— Bij besluit van 9 Mei jl., n°. 52, heeft Zijne Majesteit tot

ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd, den officier van gezondheid der 1ste klasse bij het garnizoen en hospitaal op Curaçao, *H. Schorrenberg.*

— Zijne Majesteit heeft bij besluiten van den 10den dezer goedgevonden:

1°. aan den gepensioneerden kapitein *W. van der Linden*, laatst gediend hebbende bij het 3de regement artillerie, te vergunnen de activiteits-uniform van gemeld korps bij voortduring te blijven dragen;

2°. den 1sten luitenant *C. W. van der Muelen*, van het 3de regement artillerie, ingevolge het daartoe door hem te kennen gegeven verlangen, te stellen op non-activiteit, zonder bezwaar voor de schatkist, en zulks in afwachting van nadere beschikking; en

3°. den 2den luitenant *J. W. A. van Tets*, van het 1ste regement lansiers, voor den tijd van één jaar het traktement van non-activiteit toe te leggen.

— Reeds is melding gemaakt van het voor eenige dagen aan de leden der Tweede Kamer rondgedeeld voorlooping verslag der Centrale Afdeeling, wegens de twaalf wetsontwerpen, te zamen uitmakende de begrooting der staatsuitgaven voor de jaren 1846 en 1847. Thans gaat men voort een zakelijk uittreksel uit gemeld verslag mede te deelen.

Hoofdstuk II. *Hooge collegien van Staat en kabinet des Konings.* 3de Afdeeling: *Algemeene Rekenkamer*, gevraagde verhooging voor ambtenaren. Eenige leden waren van gevoelen, dat dit collegie reeds op een te kostbaren voet is ingerigt en dat er dus geene redenen zijn om daaraan nog meerdere uitbreiding te geven. — 4de Afdeeling: *de kanselarij der beide orden.* Naar het gevoelen van onderscheiden leden behoorde de Regering meer spaarzaam te werk te gaan in het benoemen van broeders der orde van den Nederlandschen Leeuw, en die onderscheiding niet anders te verleenen dan als belooning voor *buitengewone* verdiensten; — 5de Afdeeling: *Hooge Raad van Adel.* Men blijft de uitgaven voor dit collegie steeds vatbaar beschouwen voor inkrimping; men oordeelt, dat de betrekking van wapen-heraut niet van dien aard is, dat daaraan eene bezoldiging van *ƒ* 1000 a *ƒ* 1200 ten laste van 's Rijks schatkist behoort verbonden te zijn, maar dat die veeleer als honorifiek moest worden beschouwd, hetwelk sommige leden insgelijks meenden met opzigt tot de betrekkingen van voorzitter en lid van den raad. — 7de Afdeeling: *Pensioenen.* Van onder dit hoofdstuk behoorende personen heeft men vermeend bij de Regering te moeten aandringen, dat in het vervolg geene pensioenen meer verleend mogen worden van zulk een buitengewonen aard als hier voorkomen.

Hoofdstuk III. *Departement van Buitenlandsche Zaken.* De plaats gehad hebbende vereeniging van de gezantschappen in sommige Staten, is door ettelijke leden voor bedenkelijk gehouden. Zij vreesden dat deze maatregel, waardoor ook geene voldoende bezuiniging is te weeg gebragt, niet zonder invloed zou blijven op de naauwere vriendschapsbetrekkingen, die sedert eeuwen tusschen die Staten en Nederland hebben bestaan, terwijl de afwezigheid van diplomatieke agenten in de bedoelde Staten, voor de belangen van handel en scheepvaart schadelijk zou kunnen zijn. Men heeft daarbij ook in het algemeen gesproken van het groot belang, hetwelk er voor de kleinere Staten in gelegen is, om zich naauwer aan elkander aan te sluiten; welk beginsel men meende dat bij het nemen van den bedoelden maatregel niet genoegzaam was in het oog gehouden. Nog heeft men verklaard niet te kunnen goedkeuren de handelwijze der Regering met betrekking tot de opleiding van jonge diplomaten. — Algemeen was men van oordeel dat de bezoldiging van den Gezant te Brussel behoort te worden verminderd, waartoe thans het oogenblik gekomen is. — Eindelijk is het bedrag van sommige pensioenen, ten laste ook van dit hoofdstuk, bijzonder hoog voorgekomen.

Hoofdstuk IV. *Departement van Justitie.* Vele leden hebben verklaard van gevoelen te zijn, dat de kosten van het justitiewezen in Nederland bijzonder hoog zijn en niet in evenredigheid met hetgene voor andere takken der openbare dienst wordt besteed. Enkelen gaven in bedenking om het Ministerie van Justitie af te schaffen, met terugbrenging van de gevangenissen onder dat van Binnenlandsche Zaken, waartoe deze vroeger behoorden. Als middel van bezuiniging en ter bereiking van dat doel, is door sommigen wederom het denkbeeld geopperd van eene ineensmelting van regtbanken en hoven. Anderen wenschten in het algemeen, dat teruggekomen wierd op de bestaande wet op de regterlijke magt. Omtrent de bijzonderheden, aangegeven in zeker adres betrekkelijk een in de residentie uitkomend dagblad, welk stuk in der tijd aan de Regering is medegedeeld, ziet de Kamer nog steeds de gevraagde inlichtingen te gemoet. Sommige leden hebben verlangd dat de zaak bij deze gelegenheid aan de Regering mogt herinnerd worden. Ook hebben vele leden het verlangen te kennen gegeven om te vernemen, hoe ver de commissie tot herziening en omwerking van de militaire wetboeken met haren arbeid gevorderd is, en of er eenig vooruitzigt bestaat dat eerlang tot de uitvoering der zoo lang verbeide nieuwe organisatie en strafvordering zal kunnen worden overgegaan. Men heeft voorts vermeend de aandacht van de Regering op nieuw te moeten vestigen op de behoefte, die er bestaat, aan eene algemeene politiewet, ook in verband met art. 4 der Grondwet. Reeds lang heeft zich die behoefte doen gevoelen, en men vleit zich dat hare vervulling niet onbepaald zal worden uitgesteld. De 4de afdeeling van dit hoofdstuk voert ten opschrift: *kosten der gevangenissen.* De behandeling daarvan vangt aan met deze woorden: »De bedenkingen, onder de algemeene beschouwingen medegedeeld omtrent de gebrekkige inrigting der begrooting, zijn in het bijzonder toepasselijk op de onder deze afdeeling voorkomende posten." Artikels bijna massaal op deze begrooting gebragt kon men niet goedkeuren, en men zou wenschen deze afdeeling in meerdere artikels gesplitst of verdeeld te zien, warrbij dan tevens de uitgaven voor personeel zoo veel mogelijk van die voor materieel wierden afgescheiden, hetwelk thans geheel schijnt uit het oog verloren te zijn. Bij de verdere artikelsgewijze behandeling van deze afdeeling treedt men in vele bijzonderheden; onderscheiden artikelen schijnen nadere toelichtingen te vereischen en in de daarin vervatte bepalingen meer behoorlijke onderscheiding in acht genomen te moeten worden. De 5de en 6de afdeelingen: *geregtskosten en verschillende uitgaven*, bevatten eenige algemeene bedenkingen van ondergeschikten aard.

— De minister van finantiën heeft bekend gemaakt, dat er op den 1sten dezer nog in omloop was aan schatkistbilletten, daargesteld krachtens de wetten van 27 December 1840 en 19 Junij 1843, voor een bedrag van *ƒ* 952,900.

— Bij Zr. Ms. besluit van den 3 dezer, is Hoogstdeszelfs bewilliging verleend aan de oprigting eener naamlooze vennootschap, onder den titel van *Overijsselsche Spoorwegmaatschappij ter verbinding van Nederland met Noord- en West-Duitschland*, welke gevestigd wordt te Zwolle, en aan de daarvan, op den 16 April, te Amsterdam verledene notariële akte van oprigting.

— Uit Havre schrijft men van den 8sten: »De Nederlandsche oorlogstoomkorvet *Cycloop* is heden morgen hier ter reede gekomen; zij was bestemd, om den Erfgroothertog *van Saksen-Weimar-Eisenach*, naar Rouaan te voeren. De loods heeft vermeend, dat een schip met zulk een grooten diepgang de Seine niet kon opvaren, weshalve het in het Koningsdok heeft moeten blijven liggen. De Erfgroothertog *von Saksen-Weimar-Eisenach* is met het stoomschip *Normandie* naar Rouaan vertrokken. De equipagien van den Doorluchtigen reiziger hebben den landweg genomen. De *Cycloop*, zegt men, zou te Havre eenige kunstvoorwerpen inladen. Z. K. H. is den 9 te Parijs aangekomen.

— Uit Vlissingen meldt men van den 10den dezer:

»Gisteren werden op 's Rijks werf alhier de brik *de Sperwer* en de schooner *de Adder*, met het beste gevolg te water gelaten, in tegenwoordigheid van den vice-admiraal *Lucas*, directeur en kommandant der marine alhier, van den heer burgemeester dezer stad, van vele militaire en civiele autoriteiten met derzelver dames, en een groot aantal toeschouwers van verschillenden rang.

»Deze altijd belangrijke plegtigheid werd niet weinig verhoogd, door dat op dien dag de 50ste verjaardag inviel, van het in dienst treden van genoemden vice-admiraal bij de zeemagt van den Staat, en Z. Exc. te dier gelegenheid aan al de mindere geëmploijeerden en werklieden van 's Rijks werf, eenige ververschingen deed aanbieden op den mallen-zolder, welke daartoe opzettelijk was ingerigt en versierd.

»Toen zich de manschappen aldaar vereenigd hadden, werden zij vereerd door een bezoek van Z. Exc. met een talrijk gezelschap; het muziek van het fregat *de Rijn* deed zich ook hier, even als bij het te water laten der schepen, hooren, en mengde zich met het luidruchtig gegroet der menigte, welke zich, onder het gebruik der ververschingen, feestvierend verheugde, en uitmuntend voldaan, in de beste orde huiswaarts keerde; terwijl zich verder een talrijk gezelschap van autoriteiten bij den heer vice-admiraal vereenigde, en aldaar het merkwaardige feest van den dag met denzelven vierde.

»Gisteren verliet het 4de bataillon van het 7de regement infanterie deze stad, met bestemming naar Breda. De garnizoensverwisseling, zooveel onze vesting betreft, is hiermede afgeloopen."

— Uit Groningen schrijft men van den 12den dezer:

»Men verneemt dat het vooruitzigt omtrent het daarstellen van spoorwegen in deze en naburige provinciën, zeer gunstig is, en

ofschoon derzelver juiste rigting nog niet bekend is, gelooft men toch dat de hoofdpunten voorloopig bepaald zijn als volgt: Van Zwolle naar Meppel; van Meppel over Leeuwaarden naar Harlingen; voorts van Meppel over Assen naar Groningen, en van daar met zijtakken, een naar Leeuwarden, een naar Delfzijl en een naar Leer."

— Uit 's Hertogenbosch, schrijft men van den 7den Mei:

» Naar men van goederhand verzekert, bestaat alhier het plan, om even als in Belgie, onder medewerking der regering en van de notabelste ingezetenen, ter gelegenheid van de kermis, een *Muzijk-wedstrijd* te openen, ter welker bijwoning al de Harmonie-gezelschappen van Nederland zullen worden uitgenoodigd, en bij welke gelegenheid gouden, zilveren en bronzen gedenkpenningen zullen worden uitgereikt aan hen, die de prijzen behalen en die welke van de verst afgelegene plaatsen opkomen; moge dit plan uitvoering erlangen en medewerking verkrijgen, dit zou bij den meer en meer zich ontwikkelenden lust tot de toonkunst in ons vaderland, een feest kunnen doen geboren worden, dat men alsdan, niet meer zoo als nu, op vreemden bodem zal behoeven te gaan zoeken."

— Uit 's Hertogenbosch meldt men van den 11den Mei:

» Zaturdag avond arriveerde alhier de nieuwe ijzeren stoomboot *Jan van Arkel*, bestemd in de vaart van deze stad op Schiedam en vice versa. — Maandag morgen te 6 ure zal deze boot hare geregelde dienst aanvangen, zoo dat er gelegenheid bestaat, om des avonds met dezelve weder alhier terug te kunnen zijn. Aan het publiek is heden de vrije toegang verleend tot het bezigtigen derzelve, en men kan met regt zeggen, dat het eene zeer schoone boot is, die wel aan de verwachting zal voldoen."

— Den 8sten dezer is te Soest de eerste steen gelegd van een nieuw schoolgebouw, waartoe H. M. onze geërbiedigde koningin, bij gelegenheid der gelukkige bevalling van H. K. H. Mevrouw de Prinses *Sophia* der Nederlanden, gemalin van den Erfgroothertog van *Saksen-Weimar-Eisenach*, een aanzienlijken bijstand had geschonken. Het plaatselijk bestuur, de schoolopziener van het district, de plaatselijke schoolcommissie, de onderwijzers en al de schoolkinkeren waren bij de plegtigheid tegenwoordig.

— Te Utrecht is eergisteren zekere dienstmeid, *Johanna Mulder* geheeten, gearresteerd, als beschuldigd of verdacht van haar pasgeboren kind in de aisance te hebben geworpen. Werkelijk was daaruit het lijk van een eerstgeboren kind opgehaald.

— Uit eenen vergelijkenden staat van op ultimo December 1843 en ultimo December 1844 in de vaart voorhanden zeeschepen en hunnen inhoud blijkt, dat dit getal in 1843 bedroeg 1,795 met 180,578 lasten, en 1,815 met 181,819 lasten in 1844. In 1843 waren 2,476 Nederlandsche schepen met 363,805 lasten ingeklaard en 2,565 schepen met 375,532 lasten in 1844; in 1843 uitgeklaard 1,778 Nederlandsche schepen met 279,187 lasten, en 1,942 met 282,787 lasten in 1844. Zoodat het getal koopvaardijschepen met 20 schepen en eene belaadbare ruimte van 1,241 lasten was toegenomen, terwijl 89 schepen met 11,727 tonnen meer ingeklaard en 144 schepen met 3,600 tonnen meer uitgeklaard waren. Bij de in- en uitklaring werden ook gerekend de schepen onder vreemde vlag.

— Den 8 dezer is te Amsterdam gehouden de negentiende algemeene vergadering van het Nederlandsche Genootschap: *Tot zedelijke verbetering der gevangenen*, onder voorzitting van den heer *W. H. Suringar*, bij afwezigheid van den eersten voorzitter, den heer mr *J. J. Uytwerff Sterling*.

Het verslag van de werkzaamheden des Genootschaps en de staat daarvan op 31 December 1844, opgemaakt door den heer *W. H. Warnsinck* Bz., eersten secretaris, is in de vergadering voorgedragen; terwijl de medehoofdbestuurder *C. F. Lurasco* eenige mededeelingen heeft gedaan, betreffende verkregen resultaten van het afzonderingstelsel, in de staatsgevangenis van het Oosten (*Cherry-Hill*) in Pennsylvanië, volgens de daarvan opgemaakte officiële rapporten, sedert de opening van genoemd strafgesticht, in 1829, tot en met het einde des jaars 1843.

Door de algemeene vergadering zijn, op voordragt van het hoofdbestuur, benoemd tot buitengewone hoofdbestuurders de heeren *Pieter Huidekoper*, burgemeester der genoemde stad, en *Claude Daniël Crommelin*, oud-hoofdbestuurder; tot leden van verdienste, de heeren burggraaf *de Bretignères de Courteilles*, te Mettray; *A. Giraud*, te Mettray; *G. de Beaumont*, te Parijs; *A. de Tocqueville*, te Parijs, *A. Blouet*, te Parijs, en doctor *Jozef von Würth*, te Weenen.

— Den 12den dezer is te 's Hage in een der zalen der Teeken-Akademie, aan de Princessegracht, eene tentoonstelling geopend van schilder- en kunstwerken van levende meesters. Blijkens den catalogus beloopt het getal stukken 405, waaronder vele merkwaardige producten van binnen- en buitenlandsche meesters. Men aanschouwt er onder anderen het kapitale stuk van den beroemden *N. de Keyzer*, voorstellende den slag van Nieuwpoort, dat weder met ongemeene kracht en uitvoerigheid is geschilderd. Voorts vindt men er stukken van *Koekkoek*, *Schotel*, *Pieneman*, *van Os*, eene schilderij van *Gudin*, voorstellende Zr. Ms. eskader te Vlissingen in Julij 1843. *De Brackeleer*, te Antwerpen, *Jacquan*, *Scheffer*, te Parijs, en andere voorname kunstenaars hebben insgelijks stukken op deze tentoonstelling geleverd.

— Den 8 dezer is te Groningen geopend de vijfde tentoonstelling van schilderijen, van Nederlandsche levende meesters, welke door het aldaar ter stede, onder den naam van *Pictura* gevestigd Genootschap: *Ter aanmoediging en bevordering van Teeken- en Schilderkunst*, gehouden wordt. Het getal der ingekomen stukken bedraagt reeds 263, waaronder zich bevinden van hooge kunstwaarde.

— In de heden ontvangen *Javasche Couranten* van 1 tot 18 Januarij jl., vindt men de volgende berigten:

» Batavia, 31 *December* 1844.

» In den avond van gisteren is door onderscheidene ingezetenen te dezer plaatse, eene komeet waargenomen. Het is ons niet bekend, dat omtrent hare komst iets is voorspeld en schijnt dus hare verschijning even plotseling en onverwacht, als die van de staartster, welke in den aanvang van het jaar 1843 is zigtbaar geweest. Het hoofd, of de zoogenaamde kern, was voor het ongewapende oog duidelijk zigtbaar, doch was de staart daarentegen, noch zoo lang, noch zoo schitterend als de lichtstreep van de komeet, die ons nu bijna twee jaren geleden bezocht.

» Batavia, 14 *Janaarij* 1845.

» Van den heer *S. Helwig*, adsistent resident en havenmeester te Anjer, hebben wij ter plaatsing ontvangen eenen staat der gedurende het jaar 1844 in de Straat Sunda gepraaide schepen. De uitgebreidheid dezer tabellarische opgave laat ons niet toe dezelve in haar geheel op te nemen en willen wij mitsdien alleen de slotsommen mededeelen. Het getal in Straat Sunda gepraaide schepen heeft bedragen in 1844 627 schepen.

» Onder dit getal zijn begrepen 282 Nederlandsche schepen, 217 Engelsche, 57 Amerikaansche, 22 Fransche, 15 Hamburger, 14 Zweedsche, 6 Bremer, 4 Deensche, 4 Spaansche, 3 Belgische, 2 schepen van Australie en 1 Russisch schip.

— » Volgens berigten van Anjer, is aldaar op den 10den dezer des avonds ten ruim 10 ure, met een hevigen N. W. storm en dikke mist gestrand, het Engelsch schip *Inglis*, kapitein *Isaksohn*, groot 1600 tonnen, van Bombay vertrokken op den 14 Decemher en bestemd naar China. De lading, bestaande uit 7000 balen katoen, is gedeeltelijk gelost en gedeeltelijk over boord geworpen moeten worden. Het plaatselijk bestuur van Anjer verleent alle mogelijke hulp om het schip te redden; dag en nacht wordt daaraan gewerkt; doch bij het vertrek van den post had men, hoezeer het hoog water was, nog weinig hoop het schip spoedig van het strand te kunnen afbrengen.

» Ter adsistentie van het bovengenoemde gestrande schip is gisteren morgen van hier vertrokken, Zr. Ms. stoomschip *Hekla*, onder bevel van luitenant ter zee der eerste klasse *J. H. Sterk*.

« Batavia, 17 *Januarij* 1845.

» Zijner Majesteits brik *de Arend*, onder bevel van den luitenant ter zee der eerste klasse *F. R. X. 't Hooft*, omtrent welken bodem berigten voorkomen in de Javasche Couranten van 20 en 23 November 1844, nº. 93 en 94, is op den 23sten November 1844, ter reede van Macao teruggekeerd van hare reis naar de noordelijke havens van China en lag, volgens de laatste tijdingen, te Macao gereed om de terugreis naar Batavia aan te nemen.

— » Berigten uit Samarang melden, dat eene der loodsen van het zijde-etablissement van den heer *Leijssius*, gelegen in die residentie, door eenen orkaan uit het noord-oosten is omvergeworpen, waardoor, behalve de inboedel der loods, 600,000 wormen, waarvan een groot gedeelte reeds aan het spinnen was, benevens 200,000 cocons zijn verloren gegaan."

De Parijsche dagbladen zijn ons heden, zeker uit hoofde van het Pinksterfeest, niet geworden.

In de *Groningsche Courant* leest men het volgend artikel, waarvan de overneming ons niet ongepast voorkwam:

Het is bekend, dat de kermissen uit kleine beginselen ontstaan zijn. Bij hooge en plegtige missen, die in de Roomsch-Catholijke landen en kerken gehouden werden, stroomden vele bedevaartgangers daarheen, om aan derzelver viering deel te nemen. Dit gebrek aan een genoegzaam aantal herbergen, waar deze bedevaartgangers zich van het noodige voedsel konden voorzien, rigtte men disschen of kramen op, welke met verschillende levensmiddelen gevuld waren. Naderhand bepaalde zich dit niet alleen tot levensmiddelen, maar kon men allerlei goederen en sieraden verkrijgen op dergelijke kermissen, die haren naam van de vermelde R.-Catholijke kerkmissen ontleend hebben.

Nadat de steden grooter werden, de gewone verkoop zoo wel op de weekmarkten, als alle dagen plaats greep en men zich ieder oogenblik alles konde aanschaffen, ging het voornaamste doel der

kermissen verloren, en hare voormalige beroemdheid ging grootendeels te niet.

Is het niet eene uitgemaakte zaak, dat de kermissen zin en beteekenis verloren hebben? Wat vroeger eene wenschelijke gelegenheid was, om te zien en te koopen hetgene men anders vergeefs ten zijnent zocht, is nu eene vervelende vertooning van dingen, die men meestal beter en goedkooper telken dage in de gewone winkels vinden kan.

De kermissen hadden, bij het bestaan der gilden in ons land, die den buitenlander verboden zijne waren anders, dan op die hoogtijden ten verkoop aan te bieden, eenige waarde en nuttigheid; doch bij de invoering der patenten, waardoor aan elk vrijheid gegeven wordt om ten allen tijde en in alle oorden zijne koopwaren uit te stallen of rond te venten, thans hebben de kermissen die waarde en nuttigheid verloren, en zijn, in plaats van voor den stedeling nuttig te wezen, nadeelig geworden.

Wij misgunnen het volk het vermaak niet, dat het op de kermis kan vinden; maar waarin bestaat dit? — Vermaakt het zich niet meestal met het teugelloos inzwelgen van bedwelmende dranken, en is dierlijke losbandigheid niet het einde van het kermisvermaak?

De gunstigste zijde van de kermis is de vreedzame vereeniging van vele nietsdoende, opgeruimde menschen; de bonte mengeling der wèl tevreden menigte biedt een aangenaam schouwspel; maar het doelloos heen en weder wandelen moet wel eindigen in het binnentreden van de herberg, daar de straatvertooningen niet geschikt zijn, om de bescheidenste verwachting te bevredigen.

Het ontbreekt het volk aan ziel en leven; de kermis is weinig geschikt, om een' beteren geest op te wekken, en zij wordt alleen door het volstrekte gemis aan iets, dat haar zoude kunnen vervangen, voor geheele vernietiging bewaard.

Wij wenschen deze vernietiging niet; het is niet mogelijk den geest te dwingen, en de afschaffing van het oude en de invoering van iets geheel nieuws is meestal ongeraden; maar het is niet onmogelijk, aan het overblijfsel der vroegere, meer doeltreffende jaarmarkten, eene betere inrigting te geven. *De wijziging van het bestaande, de langzame verbetering van het gebrekkige is zeer wel mogelijk.*

Er zijn zoo vele armzalige vertooningen op de wereld, dat wij de kermisvertooningen op den koop toenemen voor hetgene zij zijn; dat wij het waarlijk opmerkenswaardige uitkippen, en hopen, dat deze verouderde instelling weldra in zoodanigen vorm moge gewijzigd worden, dat zij beantwoorde aan de vereischten van een volksfeest, en alzoo dienstbaar worde aan de bevordering van goeden smaak, van betamelijke vreugde en nationalen volkszin!

Wij juichen alzoo de poging toe, die thans in Noord-Braband wordt in het werk gesteld, om bij zulk eene gelegenheid een muzijk-concours te doen plaats hebben. Eere wien eere toekomst! Ook de schutter-concoursen in die provincie verdienen alom nagevolgd te worden.

PROGRAMMA.

De AKADEMIE van BEELDENDE KUNSTEN, BOUW-, TOEGEPASTE WERKTUIG- en ZEEVAARTKUNDE, onder den naam **MINERVA**, te *Groningen*, looft voor de mededinging van Binnenlandsche Kunstbeoefenaren, over 1845, de volgende Prijzen uit:

1). Een GETUIGSCHRIFT en TWINTIG VIJFGULDENSTUKKEN, voor de waardig gekeurde SCHILDERIJ, hoog 7 en breed 5 Palmen, voorstellende: een boeren-binnenhuis, waarin eene moeder een tien- of twaalfjarig kind met fraaije kleederen opschikt, terwijl een jonger kind in de kamer speelt, — met een openstaand venster en verdere eigenaardige stoffaadje.

2). Een GETUIGSCHRIFT en VIJF VIJFGULDENSTUKKEN, voor de waardig gekeurde TEEKENING IN KLEUREN, hoog 4 en breed 5 Palmen, voorstellende, een landschap in den winter; op den voorgrond, links van den aanschouwer, eên molen, en regts twee mannen bezig met eene bijt in het ijs te kappen, — met schaatsrijders en verdere stoffaadje.

Alle Binnenlandsche Kunstbeoefenaars worden tot de mededinging uitgenoodigd. De stukken zullen moeten geteekend zijn met eene zinspreuk, welke, door eene andere hand dan die van den Vervaardiger van het stuk geschreven, ook zal moeten worden gesteld op een bijgevoegd verzegeld Briefje, inhoudende naam en woonplaats van den Maker en, des verkiezende, voor zoo veel de gevraagde schilderij betreft, den prijs, waarvoor men dezelve aan de Akademie wil afstaan.

De stukken zullen, vóór of uiterlijk op den 15 November 1845, behoorlijk met Lijst of Pakrand voorzien, vrachtvrij moeten bezorgd worden aan het LOKAAL der AKADEMIE (Oude Kijk-in-'t Jatstraat), tegen eene door den Secretaris van het Bestuur geteekend Bewijs van ontvangst. De behaalde Prijzen zullen in de jaarlijksche Vergadering van Januarij 1846 worden uitgereikt, en de onbekroonde Stukken, binnen eene maand na den afloop dier Vergadering, door de eigenaars, op vertoon van het afgegeven bewijs, moeten worden terug gehaald. De bekroonde Teekening wordt de eigendom der Akademie; de bekroonde Schilderij blijft de eigendom van den Vervaardiger, die nogtans verpligt zal zijn, om, als het stuk niet wordt aangekocht, daarvan eene Teekening of volledige Schets in kleuren, ter zelfde grootte, aan de Akademie kosteloos te bezorgen.

Namens het Bestuur der Akademie voornoemd:
Mr. A. MODDERMAN,
Secretaris.

195ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

23e Trekking. No. 13327, een prijs van *f* 1000.
24e —— No. 6557, een prijs van *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (13 *Mei*) was de fondsnotering: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $64\frac{9}{16}$; 3 pCt. $77\frac{15}{16}$; dito op resc. 78; 4 pCt. $100\frac{1}{16}$; O. Ind. Leening 4 pCt. $99\frac{7}{8}$; Amort.-Syndic. $4\frac{1}{2}$ pCt. 100; $3\frac{1}{2}$ pCt. $93\frac{7}{8}$; Handelm. $152\frac{1}{8}$; Aand. Rijn Spoorw. $111\frac{1}{2}$; Id. Holl. Spoorw. 122; Belgie $4\frac{1}{2}$ pCt. $97\frac{1}{8}$; Id. $2\frac{1}{2}$ pCt. $58\frac{1}{8}$; Spanje $27\frac{1}{4}$; Onbep. St. $26\frac{3}{8}$; 3 pCt. $41\frac{7}{8}$; dito Binnenl. $34\frac{15}{16}$; Coupons Ardoins $27\frac{3}{8}$; Passive $8\frac{5}{16}$; Fr. Uitgest. $8\frac{3}{4}$; Portug. 3 pCt. te Lond. $67\frac{7}{8}$; 5 pCt. Binnenl. 72; Rusland $108\frac{1}{4}$; Certif. 1831 en 1833 $100\frac{3}{8}$; 4 pCt. $93\frac{11}{16}$; 4 pCt. bij *Stiegl.* $92\frac{1}{2}$; Inschr. in Assign. 6 pCt. $74\frac{3}{4}$; Certif. van dito $76\frac{1}{8}$; Polen, Certif. 87; Amerika Bankact. $7\frac{1}{4}$.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.